

RUTA 1: Els cellers modernistes

VALLS - NULLES - ALIÓ - VILA-RODONA - AIGUAMÚRCIA - SANTES CREUS - PONT D'ARMENTERA - EL PLA DE SANTA MARIA - CABRA DEL CAMP - BARBERÀ DE LA CONCA - L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ - MONTBLANC - PIRA - SARRAL - ROCAFORT DE QUERALT

L'Alt Camp i la Conca de Barberà tenen dins el seu patrimoni monumental una de les concentracions més importants de cellers modernistes de Catalunya. Cèsar Martinell, Pere Domènech i Roura i d'altres arquitectes construïren les anomenades catedrals del vi amb la finalitat de donar una empenta important a la modernització de l'agricultura i a la tècnica de l'elaboració del vi.

Descripció:

DIA 1 - VALLS - NULLES - ALIÓ - VILA-RODONA - AIGUAMÚRCIA - SANTES CREUS - PONT D'ARMENTERA - EL PLA DE SANTA MARIA - CABRA DEL CAMP
- 40 km

Valls, vila natal de Cèsar Martinell, i on va exercir d'arquitecte municipal, i d'altres construccions no municipals. Valls disposa una ruta que permetrà conèixer la figura d'aquest il·lustre vallenc i arquitecte, que va ser l'autor de nombrosos cellers modernistes arreu del país. La ruta "Cèsar Martinell: l'arquitecte del vi" parteix del barri antic de Valls i descobreix l'obra que l'arquitecte té a la ciutat, que combina els estils del modernisme i el noucentisme. Martinell, que va ser col·laborador de Gaudí, va jugar un important paper en el moviment cooperativista sorgit al tombant del segle XX. La ruta inclou la visita al celler de Nulles.

Nulles (7 km). Comencem el recorregut des de Nulles on es troba un dels cellers anomenat "catedral del vi". Aquest espai de l'Adernats-Vinícola de Nulles, aquest 2017 celebrarà el centenari de la seva fundació, tot i que el celler està construït entre el 1919 i 1920 per Cèsar Martinell. Un lloc perfecte per viure experiències enoturístiques i gastronòmiques que t'aproparan al món vinícola des d'una perspectiva diferent, però amb un objectiu comú: gaudir i conèixer una de les millors riqueses culturals del nostre país. S'hi elabora vi de les DO Tarragona, Catalunya i Cava. A Nulles podreu degustar un cava que es va considerar com el millor del món l'any 2015. Al poble de Nulles hi trobareu també unes altres caves i cellers familiars com són les Caves Magrinyà Calaf i el Celler del Cesc, així com el Forn de Nulles, membre de Fet a l'Alt Camp, on fan tota mena de varietats de pa (de calçot, tomàquet, xocolata i taronges, cirera i festucs, etc.) així com els croissants de calçot, tot elaborat sense presses i amb llevats ecològics. Des de Nulles podreu fer diverses rutes a peu i/o en BTT senyalitzades i arribar-vos al jaciment iber del Rabassats.

Continuem el recorregut fins a **Alió** (9 km). El Celler del Sindicat és d'estil modernista i va ser construït per l'arquitecte Claudi Duran i Ventosa l'any 1911. Un passeig pel nucli

històric d'Alió és una experiència relaxant; el poble conserva encara bona part de l'estructura de vila medieval amb les restes de l'antiga muralla, els vestigis del castell i el pati d'armes. Però no podeu marxar d'Alió sense gaudir del pa artesà cuit amb llenya i altres especialitats d'elaboració pròpia, com les coques de recapte de ceba amb llonganissa, tonyina, ceba amb carabassó, samfaina o espinacs.

Seguim fins a **Vila-rodona** (6,5 km). Ens dóna la benvinguda la Cooperativa Agrícola que es troba just a l'entrada del poble. És d'estil modernista, obra de l'arquitecte Cèsar Martinell i es va construir entre el 1917 i el 1923. S'hi elabora vi de les DO Tarragona, Catalunya i Cava. Altres monuments d'interès són: el columbari romà, edifici funerari construït al segle II dC, únic a la península ibèrica; el pou de la neu; el Museu de la Vila que exposa una col·lecció d'eines, maquetes i restes arqueològiques de Vila-rodona, així com un viatge a la Vila-rodona del 1900; l'església parroquial de Santa Maria, el Portal d'en Parera i el castell situat a la part més alta del poble. No marxeu sense visitar la peixateria, el pou de la neu i la seva arbreda, on hi ha un itinerari de natural marcat; entre altres.

No gaire lluny es troba el poble **d'Aiguamúrcia** (4,5 km), petit poble format al voltant d'uns edificis possiblement de l'edat mitjana que estan més a prop del riu Gaià. Destaca el seu celler cooperatiu, d'estil modernista, construït per l'arquitecte Cèsar Martinell entre els anys 1919 i 1921.

A pocs quilòmetres arribem a **Santes Creus** (2,6 km), un petit poble del municipi d'Aiguamúrcia, situat a la riba del riu Gaià i format al voltant del recinte del monestir cistercenc. La seva història i el model de vida cistercenc s'expliquen en l'audiovisual *El món del Cister* que es projecta durant la visita del monestir. A l'entrada del poble, trobem el celler modernista impulsat per l'arquitecte vallenc Cèsar Martinell el 1919. Acull a l'interior, una botiga de la Vinícola de Nulles. Sortim en direcció a Aiguamúrcia pel costat del riu on es troba l'Albereda de Santes Creus, única com a bosc de ribera de tot Catalunya, declarada espai d'interès natural per la Generalitat.

El Pont d'Armentera (4,6 km). Aquesta cooperativa fou fundada l'any 1930. Des de llavors posen a l'abast del públic vins i caves, olis i vermuts. A la vila encara hi trobem el pont de les Fermades aqüeducte d'origen romà refet al segle XVIII, que es creu que portava l'aigua a Tarragona. Si passegem per la vila també podem trobar edificis de caire modernista, conseqüència de la industrialització del segle XIX. L'església parroquial de Santa Magdalena, que és una mostra reeixida del barroc català, manté intacte el retaule que data de 1702. A les rodalies, cal remarcar el castell de Selmella, avui en ruïnes, i l'església del llogaret, dedicada a sant Llorenç, de primitiu gòtic català, amb torre i campanar d'espada.

El Pla de Santa Maria (10 km). El celler modernista de la Cooperativa Agrícola va ser projectat l'any 1913 per l'arquitecte Claudi Duran Ventosa. És obligat un passeig pel carrer Major (també conegut com carrer de la Vila) on podrem observar els portals medievals que tancaven la vila closa, i diverses cases pairals i portalades de pedra. També al llarg del carrer es conserven algunes façanes amb esgrafiats geomètrics

dels segles XVII i XVIII com a cal Rubinat, cal Llovereta, cal Rosell o a cal Mitger. I, per acabar, l'església romànica de Sant Ramon, declarada Monument Històric Artístic Nacional el 1951. Cal destacar la portalada de gran riquesa escultòrica, la rosassa que dóna llum a l'interior, i l'escala de cargol que permet accedir a la part superior. No us oblideu de visitar La Fàbrica, un complex industrial tèxtil fundat l'any 1916, de grans dimensions únic al Camp de Tarragona.

Cabra del Camp (4,3 km). El celler del Sindicat Agrícola de Cabra del Camp és d'estil modernista, obra de Cèsar Martinell l'any 1919. Un altra obra modernista de l'arquitecte és el Xalet projectat l'any 1918. Al poble hi trobareu els antics rentadors conservats. Al terme del Pla també hi trobarem el celler familiar de Mas Vicenç, on elaboren vins i oli de gran qualitat, i fan visites enoturístiques. A uns 10 km hi trobem la urbanització del Mas del Plata que pertany al municipi de Cabra del Camp, on es troba la construcció d'un gegantesc Mazinger Z (1989).

DIA 2 - L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ - MONTBLANC - BARBERÀ DE BARBERÀ - PIRA - SARRAL - ROCAFORT DE QUERALT - 29 km

Trepateja a la Conca és descobrir el vi que s'elabora a partir d'aquesta varietat de raïm autòctona de la Conca de Barberà, que podràs trobar a diferents cellers de la comarca, i que li dóna un caràcter únic a aquest territori. Combina el tast del vi amb diverses activitats organitzades pels cellers.

El primer celler modernista de Catalunya i de tot l'Estat és el de **l'Espluga de Francolí**. Aixecat al 1913, és un dels primers exponents de cellers modernistes de Catalunya, obra de Pere Domènech i Roura, fill de Lluís Domènech i Montaner. Aquest espai, pioner del cooperativisme més artístic i innovador, acull els antics cups el Museu del Vi on s'explica la història, el cultiu i l'elaboració del vi. No podem marxar de l'Espluga sense visitar les Coves, el Museu de la Vida Rural, la Fassina Balanyà, fer la ruta Templera i Hospitalera i tastar els famosos carquinyolis.

Continuem cap a la capital de la comarca de la Conca de Barberà, **Montblanc** (6 km): una vila medieval declarada Conjunt Monumental i Artístic l'any 1947, i que posseeix un dels recintes emmurallats més ben conservats de Catalunya. El celler és d'estil modernista i va ser projectat per l'arquitecte Cèsar Martinell i Brunet l'any 1919. Destaca per tenir la façana principal orientada a la via fèrria. Actualment és l'Oficina Municipal de Turisme i punt d'inici de visites guiades a la vila. Entrem al nucli antic de Montblanc, ple d'edificacions medievals. En destaquen les esglésies de Santa Maria la Major i la de Sant Miquel, el carrer dels Jueus, els palaus dels Josa i dels Alenyà, el pont vell, l'hospital i la capella de Santa Magdalena i la plaça Major, l'antic convent de Sant Francesc, entre altres. La Setmana Medieval de la Llegenda de Sant Jordi, Brickània, Terrània, Clickània i Safrània destaquen entre els esdeveniments d'interès turístic.

Seguim cap a **Barberà de la Conca** (8 km). Barberà de la Conca és el poble que dóna nom a la comarca i ofereix als visitants l'encant d'un petit poble situat al pendent d'un turó dominat pel castell templer de Barberà, de visita imprescindible. Seguint l'anella saludable, recorrerem els llocs d'interès de la vila. També és conegut pels seus vins i caves i perquè fou a Barberà on es fundà el primer celler cooperatiu

de l'Estat espanyol (1897), actualment viver de celleristes de la comarca, un projecte ambiciós i innovador que té per objectiu impulsar joves agricultors a elaborar i introduir els vins de la Conca en el mercat del vi de qualitat. Arribant al poble i a peu de carretera, trobem un clar exemple de les innovacions arquitectòniques del modernisme introduïdes per Cèsar Martinell: el celler cooperatiu d'estil modernista de Barberà de la Conca. Al municipi també hi trobem altres cellers que organitzen visites guiades, tast de vins i d'altres activitats enoturístiques. Destaquem la Festa del Trepat, un esdeveniment festiu de caire familiar on es marida el vi i l'art i que té lloc cada any el mes de juny.

A pocs quilòmetres arribem a **Pira** (5 km) que es troba situat sobre un massís elevat en forma de península, voltat pel torrent del Torrentill i el gorg natural del riu Anguera, afluent del riu Francolí. Des d'aquí es poden fer excursions i rutes per un dels paisatges més poc coneguts, com la ruta de les Pedreres i forns de guix, i la ruta dels espadats del riu Anguera, entre altres. A peu de carretera es troba el celler del Sindicat Agrícola de Pira que es va constituir l'any 1919. La planta de l'edifici segueix l'estructura tan característica de l'arquitecte Cèsar Martinell.

Seguim en direcció a **Sarral** (5 km). Situat al centre de la Conca de Barberà i enmig de La Ruta del Cister, és considerat el cor vinícola i artesà de Catalunya. Aquest títol és corroborat per l'alabastre (Museu de l'alabastre), els milers d'hectàrees de vinya i el celler modernista construït el 1914, a l'empara de la Mancomunitat de Catalunya, obra de l'arquitecte Pere Domènech i Roure. Al municipi hi trobem altres cellers que organitzen visites guiades, tast de vins... No podem marxar sense fer la visita guiada o bé caminar o pedalejar per alguns dels itineraris senyalitzats que ofereixen una gran riquesa paisatgística.

El recorregut finalitza a **Rocafort de Queralt** (5 km). Es troba situat enmig del sender GR®175 La Ruta del Cister, entre els monestirs de Santes Creus i Vallbona. El principal atractiu turístic i també econòmic és la seva cooperativa modernista coneguda com "catedral del vi", productora de prestigiosos vins i caves. L'edifici és un dels més bells exponents arquitectònics dels cellers de Catalunya. Fou construït el 1918 per Cèsar Martinell i va ser la primera obra que portà a terme l'insigne arquitecte vallenc. I si us agrada caminar us convidem a recórrer alguns dels itineraris saludables del municipi.